

en Forhandling med Indenrigsministeriet, med hvilket Cultusministeriet, tildeels efter fast Vedtægt og Bestemmelse, corresponderer om slige Sager, just for at holde sig i Overensstemmelse med de almindelige Principer, der følges ved Behandlingen af Landbosforholdene, af den daværende Indenrigsminister under 30te December 1848 udtalt, at han fandt det betænkeligt i Sager om Annex og Mensalgods at foregribe de almindelige Foranstaltninger, som paatænkes til Befordring af Fæstegodsets Overgang til Selveiendom, ligesom han efter de concrete Omstændigheder i det foreliggende Tilfælde ikke fandt Anledning til at tage Hensyn til den kongelige Resolution af 1ste Juli 1846, om det ellers kunde findes tilraadeligt for Tiden, at udvide den til offentlig eller beneficere Gods. Allerede dengang, en Maaned efter min Indtræden, var det altsaa kommet under Overvejelse, om ikke de Billighedshensyn, der gjøre sig gjældende ved Domainegodsset, kunde være at oversføre paa Beneficiargodsset, naaget der ikke forelaae den samme særlige Grund, og det fremgaar, at der fra Cultusministeriet var yttret Tilbøielighed til at paastynde Afhændelsen af dette Gods. Under en senere Correspondence i Begyndelsen af dette Aar udtalte den nuværende Indenrigsminister sig i en Skrivelse af 30te Marts d. A. til Cultusministeriet for en analogisk Anvendelse, idetmindste Hensyntagen, ved Beneficiargodssets Behandling til hin Resolution af 1ste Juli 1846, og paa denne Anskuelsesmaade gik ogsaa Cultusministeriet aldeles ind. Jeg skal tillade mig at forelæse et Stykke af den Skrivelse, hvori Ministeriet udtalte denne sin Anskuelse for Tyens Stiftsøvrighed. Skrivelsen er af 10de April og det hedder deri: „Efter i den Anledning at have bryverlet med Indenrigsministeriet skal Ministeriet meddele Stiftamtet og deres Høierverdighed til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse, at, efter de oplyste Omstændigheder, og i Analogie af Bestemmelserne i den kongelige Resolution af 1ste Juli 1846, angaaende Salg af Jord henhørende under Domainegodsset, hvilke Bestemmelser Ministeriet, endskjøndt det ikke kan erkjende dem at være umiddelbart anvendelige paa Afhændelse til Arvefæste eller Eiendom af geistligt Beneficiar-

gods, dog troer analogisk at maatte komme i nogen Betragtning ved disse Sagers Afgjørelse, vil Ministeriet ikke have noget imod, at den omhandlede Gaard afhændes til den fornavnte Fæster Peder Madsen o. s. v.“ Denne Udtalelse er siden bleven bekræftet og forstærket, men ikke eensidigt fastholdt uden Hensyn til Billighedshensyn fra en anden Side. Der fremkom, efterat lignende Udtalelser vare skeete til andre Stiftsøvrigheder, en Ytring fra en Stiftsøvrighed, „at Ministeriet vel ikke vilde bortfæste noget Beneficiargods, siden det i Almindelighed havde udtalt sig for dets Afhændelse til Arvefæste eller Selveiendom“. Da denne Betragtningssmaade, at man i intet Tilfælde vilde give Fæste, kunde medføre Ubillighed mod de nuværende Besidderes Slægt, svarede Ministeriet i en Skrivelse af 30te Aug. d. A.

„Med Hensyn til, hvad Hr. Kammerherren og Deres Høierverdighed i Deres Betænkning over denne Sag have yttret angaaende dette Slags Sager i Almindelighed, undlader Ministeriet ikke at bemærke, at det vel i Almindelighed er enigt med Dem i at foretrække, at beneficere Fæstegods ved indtrædende Fæstledighed overgaaer til Arvefæste, men at det dog ikke finder Anledning til principmæssig at modsætte sig ny Bortfæstning af Beneficiargods paa antagelige Vilkaar, navnlig ikke, naar den paagjældende Gaard derved kan konserveres for den afdøde eller fratrædende Fæsters Børn, og Beneficiarius ikke andrager paa dens Afhændelse.“ Jeg skal dernæst tillade mig at meddele et Sted af en Skrivelse til den samme Stiftsøvrighed, hvor i et bestemt Tilfælde det Billighedshensyn fremtræder, som i Almindelighed er omtalt. Det hedder i denne Skrivelse af 7de Septbr. 1850:

„Forinden videre foretages til Gaardens Bortarvefæstning, maatte Ministeriet imidlertid ønske deels at modtage Oplysning om den paagjældende Gaards omtrentlige Værdi i Handel og Wandel under de nuværende Conjuncturer, saavel som Deres behagelige Ytringer om de Betingelser, under hvilke den vilde kunne stilles til offentlig Auktion til Bortarvefæstning, deels at der gives bemeldte L. Jacobsen Leilighed til at erklære sig om, hvorvidt og paa hvilke Betingelser han maatte være villig at overtage